

Bryssel 2.4.2020
COM(2020) 170 final

**LISÄTALOUSARVIOESITYS NRO 2
VUODEN 2020 YLEISEEN TALOUSARVIOON**

**Hätätilanteen tuen antaminen jäsenvaltioille ja unionin pelastuspalvelumekanismiin /
rescEU:n vahvistaminen covid-19-epidemian vastatoimena**

Euroopan komissio ottaa huomioon

- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 314 artiklan yhdessä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 a artiklan kanssa,
- unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä [...] 18 päivänä heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046¹ ja erityisesti sen 44 artiklan,
- Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2020, sellaisena kuin se on hyväksytty 27 päivänä marraskuuta 2019²,
- maaliskuun 27 päivänä 2020 hyväksytyn lisätalousarvioesityksen nro 1/2020³,

ja esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle lisätalousarvioesityksen nro 2 vuoden 2020 talousarvioon.

MUUTOKSET PÄÄLUOKITTAISEEN TULO- JA MENOTAULUKKOO

Muutokset yleiseen tulotaulukkoon ja pääluokkaan III ovat saatavilla EUR-Lexissä (<https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-fi.htm>).

¹ EUVL L 193, 30.7.2018.

² EUVL L 57, 27.2.2020.

³ COM(2020) 145, 27.3.2020.

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	3
2.	HÄTÄTILANTEEN TUEN TARJOAMINEN JÄSENVALTIOILLE AKTIVOIMALLA UUELLEEN HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINE UNIONIN SISÄLLÄ	3
2.1.	TAUSTAA.....	3
2.2.	HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINEEN KAUTTA RAHOITETTAVAT TOIMET	3
3.	UNIONIN PELASTUSPALVELUMEKANISMIN MÄÄRÄRAHALISÄYS (UNIONIN SISÄLLÄ)	5
4.	RAHOITUS.....	5
5.	TIIVISTELMÄTAULUKKO MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN	7

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

Vuotta 2020 koskevalla lisätalousarvioesityksellä (LTE) nro 2 on tarkoitus ottaa otsakkeesta 3 *Turvallisuus ja kansalaisuus* 3 000,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina ja 1 530,0 miljoonaa euroa maksumäärärahoina rahoittamaan hätätilanteen tuen antamista unionin sisällä hätätilanteen tukivälineestä, joka on tarkoitus aktivoida uudelleen, jotta voidaan osaltaan auttaa jäsenvaltioita selviytymään covid-19-epidemian seurauksista, sekä vahvistamaan unionin pelastuspalvelumekanismia / rescEU-järjestelmää, jotta se voisi tukea välttämättömien resurssien varastojen muodostamista ja näiden resurssien koordinoitua jakamista Euroopan tasolla.⁴

2. HÄTÄTILANTEEN TUEN TARJOAMINEN JÄSENVALTIOILLE AKTIVOIMALLA UUELLEEN HÄTÄTILANTEEN TUKIVÄLINE UNIONIN SISÄLLÄ

2.1. Taustaa

Covid-19-epidemian aiheuttaman kriisin syvyyden ja EU:n talousarviosta lähitulevaisuudessa tukea edellyttävien tarpeiden laajuuden ja luonteen takia komissio ehdottaa samanaikaisesti tämän lisätalousarvioesityksen kanssa, että neuvosto aktivoi uudelleen hätätilanteen tukivälineen ja muuttaa hätätilanteen tuen antamisesta unionin sisällä annettua neuvoston asetusta (EU) 2016/369⁵, jotta EU:lla olisi käytössään laajemmat ja covid-19-pandemian laajuuteen nähden oikeasuhteiset välineet.

Hätätilanteen tukiväline luotiin maaliskuussa 2016 ja otettiin käyttöön kolmen vuoden ajaksi, jotta voitiin vastata Kreikkaan saapuneiden suurten pakolaismäärien aiheuttamaan hätätilanteeseen. Sen oli tarkoitus olla yleinen väline, jolla torjutaan kriisejä EU:n sisällä ja jota käytetään vain poikkeuksellisen vakavissa ja vaikeissa olosuhteissa. Hätätilanteen tukiväline voidaan ottaa käyttöön silloin kun on vastattava **mihin tahansa humanitaarista apua edellyttävään kriisiin**, ja se kattaa monenlaisia tukikelpoisia toimia: ”[...] hätätilanteen tukeen voi kuulua mitä tahansa humanitaarisen avun toimia, [...] ja niihin voi näin ollen sisältyä apua ja tarvittaessa suojelutoimia ihmishenkien pelastamiseksi ja suojelemiseksi katastrofien yhteydessä tai välittömästi niiden jälkeen”⁶.

Unionin pelastuspalvelumekanismiin (rescEU) ja koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevan investointialoitteen perusteella toteutettavat toimenpiteet Euroopan rakenne- ja investointirahastojen ja muiden unionin välineiden käyttöönottamiseksi edistävät osaltaan kansanterveysuhkaan vastaamista. Haasteen laaja-alaisuus ja mittakaava edellyttävät kuitenkin tehokasta puuttumista epidemiasta kansanterveyden alalla aiheutuneisiin humanitaarisiin seurauksiin unionissa. Hätätilanteen tukivälineestä myönnettävällä tuella edistetään täydentävyyttä ja johdonmukaisuutta kriisistä kärsivien jäsenvaltioiden omien toimien kanssa sekä synergiaa EU:n tasolla muista rahastoista ja välineistä rahoitettavien toimien kanssa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan hätätilanteen tuesta annettuun asetukseen (EU) 2016/369 perustuvan tuen aktivoimista ja tukea varten tarvittavien määrärahojen osoittamista mahdollisimman pian. Näin unioni voi toteuttaa toimenpiteitä, joilla ehkäistään ja lievennetään vakavia seurauksia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ja vastata koordinoitusti covid-19-katastrofista aiheutuviin tarpeisiin täydentämällä muiden EU:n välineiden kautta annettavaa apua.

⁴ Lisätalousarvioesitykseen nro 1/2020 (COM(2020) 145, 27.3.2020) sisältyvän määrärahalisäyksen (80,0 milj. euroa, josta 10,0 milj. euroa saadaan kohdentamalla määrärahoja uudelleen unionin pelastuspalvelumekanismiin sisällä) ohella.

⁵ COM(2020) 175, 2.4.2020.

⁶ Neuvoston asetuksen (EU) 2016/369 3 artiklan 2 kohta.

2.2. Häätätilanteen tukivälineen kautta rahoitettavat toimet

Koska covid-19-epidemiasta johtuva kansanterveyskriisi on aiheuttanut kiireellisen ja vakavan häätätilanteen kaikissa jäsenvaltioissa, komissio ehdottaa, että häätätilanteen tukivälineeseen osoitetaan 2 700,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina ja 1 380,0 miljoonaa euroa maksumäärärahoina.

Häätätilanteen tuella voidaan rahoittaa muun muassa seuraavia toimia:

- varastojen nopeampi kasvattaminen ja elintärkeiden resurssien jakelun koordinointi kaikkialla Euroopassa;
- kansainvälisiltä kumppaneilta ja eri puolilta EU:ta tuotavien suojarusteiden kuljetusten varmistaminen;
- hoitoa tarvitsevien potilaiden kuljettaminen yli rajojen sairaaloihin, joissa hoitopaikkoja on tarjolla;
- rajat ylittävä yhteistyö terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuvien paineiden lieventämiseksi niillä EU:n alueilla, joilla tilanne on pahin;
- olennaisten lääkintätarvikkeiden ja lääkinnällisten laitteiden keskitetty hankinta ja jakelu sairaaloihin ja suojarusteiden kiireellinen toimittaminen sairaalahenkilöstölle; näihin kuuluvat muun muassa hengityskoneet, henkilönsuojaimet, uudelleenkäytettävät hengityssuojaimet, lääkkeet, hoito- ja laboratoriotarvikkeet sekä desinfiointiaineet;
- EU:n yritysten tuotantokapasiteetin lisääminen ja muuntaminen, jotta voidaan varmistaa sellaisten laitteiden ja materiaalien nopea tuotanto ja käyttöönotto, joiden avulla voidaan puuttua nopeasti olennaisten tuotteiden ja lääkkeiden saatavuusongelmiin;
- terveydenhoitolaitosten ja -resurssien lisääminen, mukaan lukien väliaikaiset ja puolipysyvät kenttäsaaraalat, ja käyttötarkoitukseltaan muunnettujen hoitolaitosten tukeminen;
- testipakkausten tuotannon lisääminen ja tuki keskeisten yleiskemikaalien hankkimiseen;
- lääkkeiden ja testausmenetelmien nopean kehittämisen edistäminen;
- testivälineistön (testipakkaukset, reagenssit, laitteistot) kehittäminen, hankinta ja jakelu.

Komissio huolehtii koordinoinnista ja varmistaa näin, että häätätilanteen tukivälineestä rahoitettavat toimet täydentävät muista välineistä, kuten rescEU:sta tai turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) eräillä aloilla (esim. maahantulijoiden vastaanottotilat) rahoitettavia toimia. Välineen aktivoinnissa on tarkoitus ottaa huomioon epidemian kehitys, ja siitä rahoitettavat toimenpiteet koordinoidaan jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden kanssa vaikutuksen maksimoimiseksi.

(euroa)

Budjetti-kohta	Nimi	Maksusitoumusmäärärahat	Maksu-määrärahat
<i>Pääluokka III – komissio</i>			
18 01 04 05	Unionin sisällä annettavan häätätilanteen tuen tukimenot	54 000 000	54 000 000
18 07 01	Unionin sisällä annettava häätätilanteen tuki	2 646 000 000	1 326 000 000
Yhteensä		2 700 000 000	1 380 000 000

3. UNIONIN PELASTUSPALVELUMEKANISMIN MÄÄRÄRAHALISÄYS (UNIONIN SISÄLLÄ)

Unionin pelastuspalvelumekanismilla helpotetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä osana toimia, joita EU toteuttaa covid-19-epidemian johdosta. Yhteishankinnan ohella ja lisäturvatoimena komissio on antanut unionin pelastuspalvelumekanismia / rescEU:ta koskevan uuden täytäntöönpanosäädöksen **tukeakseen jäsenvaltioita tarvittavien laitteiden** (ml. lääkkeet, lääkinnälliset laitteet, henkilönsuojaimet, laboratoriotarvikkeet) **hankinnassa**. Näin lisätään yhteishankinnalla hankittujen ensisijaisten tuotteiden määrää ja täydennetään ja laajennetaan niiden valikoimaa. Suora avustus rescEU-mekanismista käsittää EU:n talousarviosta myönnettävän 100 prosentin rahoituksen, joka kattaa näiden valmiuksien perustamisen ja käyttöönoton kustannukset kokonaan. Hankittuja laitteita ylläpitää yksi tai useampi jäsenvaltio, ja päätöksenteko järjestetään EU:n tasolla. Näin hätäaputarvikkeiden toimituksilla voidaan täydentää kansallisia varastoja. Laitteet ovat kaikkien jäsenvaltioiden saatavilla, ja niitä käytetään silloin, kun kansallinen kapasiteetti ei riitä.

Kuten lisätalousarvioesityksessä nro 1/2020⁷ ilmoitettiin, komissio on kohdentanut uudelleen 10,0 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja unionin pelastuspalvelumekanismiin / rescEU:n vuoden 2020 talousarviossa (ehkäisy ja katastrofivalmiudet unionin sisällä) tukeakseen covid-19-epidemian lääketieteellisiä vastatoimia ja laitteiden hankintaa. Lisäksi se on ehdottanut mekanismin maksusitoumusmäärärahoihin 70,0 miljoonan euron ja maksumäärärahoihin 40,0 miljoonan euron lisäystä.

Kriisin nopea eteneminen ja siihen liittyvät jäsenvaltioiden tarpeet huomioon ottaen on tarpeen lisätä edelleen pyrkimyksiä kasvattaa varastoja. rescEU voi osaltaan edistää elintärkeiden lääkinnällisten tarvikkeiden ja laitteiden varastojen muodostamista sekä näiden tarvikkeiden ja laitteiden koordinoitua ja jakelua sairaaloihin, joissa niistä on kova puute. Tämä koskee muun muassa sairaalohenkilöstön suojavarusteita (esim. hengityssuojaimet, suojalasit, suojavaatteet, lääketieteelliseen käyttöön tarkoitettua nanomateriaaleja, desinfiointiaineita) sekä hengityskoneita (invasiiviset ja ei-invasiiviset hengityskoneet), joita tarvitaan, jotta epidemiaan voidaan reagoida tehokkaasti. Varastoista on tarkoitus lähettää tarvittavia lääkinnällisiä laitteita lyhyellä varoitusaikalla jäsenvaltioihin ja alueille, missä kärsitään epidemioista ja epidemiahuipuista. Näin voidaan hyödyntää uudelleenkäytettäviä laitteita tehokkaasti ja tuloksellisesti siellä, missä niitä tarvitaan eniten.

Siksi ehdotetaan vielä 300,0 miljoonan euron lisäystä maksusitoumusmäärärahoihin ja 150,0 miljoonan euron lisäystä maksumäärärahoihin.

Paremmiin resursoitu rescEU ja uudelleen käyttöön otettu hätätilanteen tukiväline täydentävät toisiaan, ja niiden avulla varmistetaan tarvittavien lääkinnällisten laitteiden tehokkain mahdollinen tarjonta.

(euroa)

Budjetti-kohta	Nimi	Maksusitoumusmäärärahat	Maksu-määrärahat
<i>Pääluokka III – komissio</i>			
23 03 01 01	Katastrofien ehkäisy ja katastrofivalmiudet unionin sisällä	300 000 000	150 000 000
Yhteensä		300 000 000	150 000 000

4. RAHOITUS

Koska monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeessa 3 ei ole käytettävissä liikkumavaraa eikä mahdollisuuksia määrärahojen uudelleenkohdentamiseen, komissio ehdottaa, että seuraavista erityisrahoitusvälineistä otetaan yhteensä 3 000,0 miljoonaa euroa:

- jäljellä olevasta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavarasta otetaan 2 042,4 miljoonaa euroa⁸. Samanaikaisesti tämän lisätalousarvion kanssa ehdotetaan

⁷ COM(2020) 145 final, 27.3.2020.

⁸ Määrässä otetaan huomioon vuonna 2019 käyttämättä jäänyt liikkumavara (1 316,9 miljoonaa euroa), joka asetetaan saataville vuonna 2020 erityisrahoitusvälineiden osalta tehtävässä teknisessä mukautuksessa, COM(2020) 173, 2.4.2020.

monivuotisesta rahoituskehyksestä annetun asetuksen tarkistamista⁹, jotta voidaan poistaa tämän välineen soveltamisalaa koskevat rajoitukset;

- joustovälineestä otetaan 243,0 miljoonaa euroa¹⁰; ja
- ennakoimattomiin menoihin varatusta liikkumavarasta otetaan loput (714,6 miljoonaa euroa), ja tämä määrä katetaan otsakkeessa 5 *Hallinto* vuonna 2020 käytettävissä olevasta liikkumavarasta¹¹.

⁹ COM(2020) 174, 2.4.2020. Asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013 muutoksen olisi tultava voimaan viimeistään päivänä, jona tämä lisätalousarvioesitys hyväksytään lopullisesti.

¹⁰ COM(2020) 171, 2.4.2020.

¹¹ COM(2020) 172, 2.4.2020.

5. TIIVISTELMÄTAULUKKO MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEITTAIN

(euroa)

Otsake	Talousarvio 2020 (ml. LTE nro 1/2020)		Lisätalousarvioesitys nro 2/2020		Talousarvio 2020 (ml. LTE:t nro 1 ja 2/2020)	
	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM
1. Älykäs ja osallistava kasvu	83 930 597 837	72 353 828 442			83 930 597 837	72 353 828 442
<i>Enimmäismäärä</i>	83 661 000 000				83 661 000 000	
<i>Liikkumavara</i>						
1a Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky	25 284 773 982	22 308 071 592			25 284 773 982	22 308 071 592
<i>josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara</i>	93 773 982				93 773 982	
<i>Enimmäismäärä</i>	25 191 000 000				25 191 000 000	
<i>Liikkumavara</i>						
1b Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenguuluvuus	58 645 823 855	50 045 756 850			58 645 823 855	50 045 756 850
<i>josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara</i>	175 823 855				175 823 855	
<i>Enimmäismäärä</i>	58 470 000 000				58 470 000 000	
<i>Liikkumavara</i>						
2. Kestävä kasvu: luonnonvarat	59 907 021 051	57 904 492 439			59 907 021 051	57 904 492 439
<i>Enimmäismäärä</i>	60 421 000 000				60 421 000 000	
<i>Liikkumavara</i>	513 978 949				513 978 949	
<i>josta Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto) – Markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet</i>	43 410 105 687	43 380 031 798			43 410 105 687	43 380 031 798
<i>Alaenimmäismäärä</i>	43 888 000 000				43 888 000 000	
<i>Pyöritysero, jota ei ole otettu huomioon liikkumavaran laskennassa</i>	888 000				888 000	
<i>Maataloustukirahaston liikkumavara</i>	477 006 313				477 006 313	
3. Turvallisuus ja kansalaisuus	4 152 374 489	3 748 527 141	3 000 000 000	1 530 000 000	7 152 374 489	5 278 527 141
<i>josta joustoväline</i>	851 374 489		243 039 699		1 094 414 188	
<i>josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara</i>	350 000 000		2 042 402 163		2 392 402 163	
<i>josta ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara</i>			714 558 138		714 558 138	
<i>Enimmäismäärä</i>	2 951 000 000				2 951 000 000	
<i>Liikkumavara</i>						
4. Globaali Eurooppa	10 406 572 239	8 944 061 191			10 406 572 239	8 944 061 191
<i>Enimmäismäärä</i>	10 510 000 000				10 510 000 000	
<i>Liikkumavara</i>	103 427 761				103 427 761	
5. Hallinto	10 271 193 494	10 274 196 704			10 271 193 494	10 274 196 704
<i>Enimmäismäärä</i>	11 254 000 000				11 254 000 000	
<i>josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen</i>	-252 000 000		-714 558 138		-966 558 138	
<i>Liikkumavara</i>	730 806 506				16 248 368	
<i>josta toimielinten hallintomenot</i>	7 955 303 132	7 958 306 342			7 955 303 132	7 958 306 342
<i>Alaenimmäismäärä</i>	9 071 000 000				9 071 000 000	
<i>josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen</i>	-252 000 000		-714 558 138		-966 558 138	
<i>Liikkumavara</i>	863 696 868				149 138 730	
Yhteensä	168 667 759 110	153 225 105 917	3 000 000 000	1 530 000 000	171 667 759 110	154 755 105 917
<i>josta joustoväline</i>	851 374 489	893 079 197	243 039 699	123 950 247	1 094 414 188	1 017 029 444
<i>josta maksusitoumusmäärärahojen kokonaisliikkumavara</i>	619 597 837		2 042 402 163		2 662 000 000	
<i>josta ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara</i>			714 558 138		714 558 138	
<i>Enimmäismäärä</i>	168 797 000 000	172 420 000 000			168 797 000 000	172 420 000 000
<i>josta ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran kattaminen</i>	-252 000 000		-714 558 138		-966 558 138	
<i>Liikkumavara</i>	1 348 213 216	20 087 973 280			633 655 078	18 681 923 527
Muut erityisrahoitusvälineet	587 763 000	418 500 000			587 763 000	418 500 000
Kaikki yhteensä	169 255 522 110	153 643 605 917	3 000 000 000	1 530 000 000	172 255 522 110	155 173 605 917